

Evaluatie en actualisatie Cultuurnota gemeente Uithoorn

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Cultuurnota: visie en ambities	4
3	Deel 1 Evaluatie	5
	3.1 In hoeverre zijn de gestelde doelen behaald?	5
	3.2 Analyse	6
	3.3 Conclusies	6
4	Relevante landelijke ontwikkelingen	7
	4.1 Erfgoedwet	7
	4.2 Bibliotheekwet (Wsob)	7
	4.3 Landelijke ontwikkelingen	8
	4.4 Provinciaal beleid	8
5	Deel 2 Actualisatie: het cultuurbeleid voor de periode 2025-2028	9
	5.1 Pijler Behoud van erfgoed	9
	5.1.1 Doelstelling: instandhouding erfgoed	9
	5.1.2 Doelstelling: Erfgoed zichtbaar maken	10
	5.1.3 Acties in het kader van de pijler behoud van erfgoed	11
	5.2 Pijler Kunst en cultuur als middel	11
	5.2.1 <i>Doelstelling: verbinding van cultuur en sociaal domein en zorg en versterken van de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur</i>	11
	5.2.2 Doelstelling: versterken verbinding met mensen en organisaties in de cultuursector door inzet van een cultuurplatform	13
	5.2.3 Acties in het kader van de Pijler Kunst en cultuur als middel	14
	5.3 Pijler Cultuureducatie versterken	14
	5.3.1 Wat doet de gemeente ter stimulering van cultuureducatie?	14
	5.3.2 Acties in het kader van de pijler cultuureducatie versterken	16
	5.4 Pijler Vergroten leefbaarheid door inzet van kunst in de openbare ruimte	17
	5.4.1 Cultuur- en ruimtelijk beleid	17
	5.4.2 Realisatie kunst in de openbare ruimte: huidige werkwijze	18
	5.4.3 Verbeteringen werkwijze	19
	5.4.4 Acties in het kader van de pijler kunst in de openbare ruimte	20
	5.5 Financiën cultuurnota – begroting	21

1 Inleiding

De looptijd van de cultuurnota 2020-2023 zit erop. Het is tijd om de balans op te maken. De afgelopen beleidsperiode 2020-2023 was een bijzondere vanwege de corona-epidemie. Het publieke leven heeft in een deel van die periode nagenoeg stil gestaan. Corona heeft ook effect gehad op de uitvoering van de cultuurnota; veel van de activiteiten zijn in de tweede helft van de beleidsperiode uitgevoerd.

In dit document kijken we terug op de uitvoering van de cultuurnota. Daarnaast kijken we vooruit en actualiseren we ons cultuurbeleid. In de bijlage 'Stand van zaken uitvoering cultuurnota' omschrijven we per activiteit uit de cultuurnota wat de stand van zaken is. Dit document vormt daarmee de evaluatie, want het maakt inzichtelijk in hoeverre de gestelde doelen gehaald zijn. Voor de evaluatie hebben we gesproken met onze culturele partners: Cultuureducatie Amstelland, de monumentencommissie, het Cultuurplatform Uithoorn De Kwakel, de kunstcommissie, we hebben intern informatie opgehaald en de scholen gevraagd in hoeverre ze tevreden zijn over cultuureducatie.

Met dit document staan we meer in het algemeen stil bij de afgelopen 4 jaar. Daarnaast is dit document vooral ook een actualisatie van het cultuurbeleid van de gemeente. Wat gaan we de komende periode doen?

2 Cultuurnota: visie en ambities

De visie van de Cultuurnota 2020-2023 (zie pagina 5) valt als volgt te omschrijven: Cultuur draagt bij aan de levendigheid van Uithoorn en De Kwakel. Het is een belangrijke factor voor het imago van de gemeente als prettige woongemeente en het is een middel voor sociale cohesie. De gemeente Uithoorn wil er met het cultuurbeleid voor zorgen dat cultuur voor iedereen op een laagdrempelige manier te beleven is.

Om dit te bereiken is ingezet op vier pijlers:

1. Behoud van erfgoed
2. Kunst & Cultuur als middel
3. Cultuureducatie versterken
4. Vergroten leefbaarheid door inzet van kunst in de openbare ruimte

3 Deel 1 Evaluatie

3.1 In hoeverre zijn de gestelde doelen behaald?

We hebben de afgelopen periode veel bereikt. Het volledige overzicht van de stand van zaken van de uitvoering vindt u in de bijlage.

Enkele hoogtepunten:

- Met de organisatie van de jaarlijkse Open Monumentendag maken we ons erfgoed meer zichtbaar. Het comité OMD Uithoorn heeft hierbij het initiatief. De gemeente faciliteert.
- Om de zichtbaarheid van het erfgoed te vergroten heeft de historische vereniging Toen en Nu Uithoorn en De Kwakel het initiatief genomen om borden te plaatsen op een aantal cultuurhistorisch waardevolle plekken in de gemeente, zoals bijvoorbeeld bij de Kaashandelaren (passantenhaven) en de Thamerkerk.
- De Kwakelse Kermis is erkend als immaterieel erfgoed.
- De Stichting Cultuurplatform Uithoorn-De Kwakel (CPUK) heeft eind 2023 zijn beslag gekregen. Deze stichting is een belangrijke samenwerkingspartner en adviseur voor de gemeente. De stichting bestaat uit deskundige betrokkenen.
- In de afgelopen periode is de website CPUK.nl gerealiseerd met uitgebreide informatie over kunst en cultuur in Uithoorn en de Kwakel. Deze wordt direct door het bestuur beheerd en volgt de actualiteiten.
- Tijdens de huidige regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 is het culturaanbod op de scholen verder uitgebreid en zijn samenwerkingen ontstaan waarbij scholen samen met de culturele omgeving cultuureducatie hebben verankerd in het onderwijs.
- We hebben het achterstallig onderhoud van kunstwerken in de openbare ruimte weggewerkt. Daarnaast zijn er kunstwerken verplaatst zodat een evenwichtiger verdeling over de wijken is ontstaan.
- Er zijn drie nieuwe kunstwerken geplaatst: De Ontmoeting van Lolke van der Bij en Marianne van Dedem op Op de Klucht, Familie De Scheg aan de Arthur van Schendellaan, de Liefdesboom van Franz Bodner aan de Zijdelweg.
- Middels het participatieplatform Uithoorndenktmee.nl betrekken we bewoners bij de keuzes die we maken voor kunstwerken en de locatie ervan, ook als het initiatief van de burger zelf komt.

De meeste doelen en acties in de cultuurnota zijn in de afgelopen periode gehaald.

De volgende acties echter nog niet:

- Monumenten en erfgoed opnemen in (bestaande) wandel- en fietsroutes;
- Borgen omgeving ruimtelijke kwaliteit van monument (omgevingsvisie);
- Monumenten opnemen in de digitale kunstkaart (CPUK.nl);
- Herplaatsing enkele kunstwerken in het dorpscentrum i.v.m. herinrichting;
- Onderzoek implementatie Kunst op Recept binnen de gemeente.

Ten slotte is er ook een aantal zaken niet uitgevoerd. We hebben geen waterkranen op schoolpleinen geplaatst, omdat de kosten per kraan en het onderhoud te duur bleken. Ook gaan we geen percentageregeling voor beeldende kunst invoeren. Een vast percentage van gemeentelijke investeringsprojecten reserveren voor kunst verhoogt niet alleen de kosten voor ruimtelijke ontwikkelingen, maar vereist ook een hogere personele inzet.

3.2 Analyse

Er zijn binnen alle pijlers de afgelopen beleidsperiode stappen gezet. Vooral bij kunst in de openbare ruimte is dit zichtbaar. Er is slechts een beperkt aantal acties nog niet gerealiseerd.

De pijler behoud van erfgoed ging vooral in op de zaken die de komende periode moesten gebeuren (omgevingsvisie, Post 65 erfgoed, en zichtbaar maken van de cultuurhistorie in wandel- en fietsroutes), terwijl de taak van de gemeente als vergunningverlener en de rol van de monumentencommissie hierin beleidsmatig niet benoemd is. De werkwijze rond cultuureducatie was niet nieuw, maar vanwege de inzet van de npo-middelen en de start van de cultuurcoach hebben we cultuureducatie een impuls kunnen geven.

Terugkijkend zien we dat de genoemde activiteiten in de cultuurnota óf abstract en beleidsmatig zijn óf zeer concreet. De pijlers waarop de cultuurnota gebaseerd is, zijn voor het cultuurbeleid zeer relevant. Een meer beleidsmatige onderbouwing en toelichting is gewenst.

De pijlers en doelen van de cultuurnota sluiten aan op het College-Uitvoeringsprogramma. Met het cultuurbeleid dragen we bij aan de volgende in het College-uitvoeringsprogramma 2022-2026 genoemde maatschappelijke effecten en opgaven:

Maatschappelijk effect	Opgave
Kinderen en jongeren krijgen volop kansen waarmee zij hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen.	Bied mogelijkheden voor ontwikkeling, ontspanning en plezier.
Jeugd krijgt passende zorg en voorzieningen geboden om gezond op te kunnen groeien.	Bied mogelijkheden voor ontwikkeling, ontspanning en plezier.
De sociale samenhang binnen Uithoorn is sterk.	Versterk verbinding van sport en cultuur met maatschappelijke ondersteuning, jeugd en onderwijs, en veiligheid.
	Vergroot de toegankelijkheid van onze welzijnsvoorzieningen en intensiveer het gebruik van onze sport- en cultuurvoorzieningen.
	Stimuleer een gezonde leefstijl, bevorder mentale gezondheid en faciliteer gezond ouder worden.
Voor inwoners zijn er voldoende voorzieningen als horeca, detailhandel en recreatieve voorzieningen.	Versterk het vestigingsklimaat.
De identiteit en historie van de gebieden komen terug in de inrichting.	Benut de onderscheidende kwaliteiten van Uithoorn en houd rekening met culturele en historische eigenschappen.

3.3 Conclusies

We kunnen concluderen dat op alle pijlers voortgang is geboekt en dat de meeste in de cultuurnota genoemde acties of activiteiten zijn gerealiseerd. Tegelijk blijven veel van de in de nota genoemde doelen actueel en van belang voor het gemeentelijke cultuurbeleid. Ook de inzet op de vier pijlers van de cultuurnota blijft de komende periode onverminderd relevant.

De visie en de ambities van de cultuurnota, zoals hierboven geschetst, kunnen ongewijzigd blijven. Ook blijven we inzetten op de vier pijlers als basis voor het cultuurbeleid. De pijlers behoeven echter een meer beleidsmatige toelichting. Omdat daarnaast de meeste van de doelen uit de cultuurnota gerealiseerd zijn, is een actualisatie van de cultuurnota nodig. Wat blijven we de komende periode doen? En wat gaan we meer doen? Dat zetten we op de volgende pagina's uiteen.

4 Relevante landelijke ontwikkelingen

De gemeente heeft als taak voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding (artikel 22 lid 3 van de Grondwet). Hoe zij deze stimulerende rol invult, kan zij zelf bepalen. Op het gebied van kunst en cultuur heeft zij dus grote beleidsvrijheid. Er zijn wel verschillende wetten waarin verplichtingen van de gemeente zijn vastgelegd die het cultuurbeleid raken, namelijk de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), de Erfgoedwet, de Mediawet en de Archiefwet. De cultuurnota handelt over het algemene cultuurbeleid en raakt de Erfgoedwet met de pijler Behoud van erfgoed. De Wsob is ook relevant; de bibliotheek levert immers een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen in het cultuurbeleid. Hoewel de bibliotheek binnen de gemeente bij de portefeuille onderwijs is ondergebracht, wordt in daarom deze nota toch stilgestaan bij de Wsob en de functies van de bibliotheek.

4.1 Erfgoedwet

De Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland; één integrale wet die betrekking heeft op monumenten, archeologie, (rijks)musea, en museale objecten.

Gemeenten houden via bestemmingsplannen rekening met (verwachte) archeologische waarden. Cultuurhistorische waarden worden opgenomen in bestemmingsplannen. Het certificeringsstelsel (dat de opgravingsvergunning vervangt) en de aanwijzing van archeologische rijksmonumenten zijn opgenomen in de Erfgoedwet. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving heeft een plek in de Omgevingswet.

Wettelijke taken zijn het toezicht op de omgang van eigenaren met monumentenpanden (via Erfgoedwet) en het verlenen van (ver)bouwvergunningen (via Wabo wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

4.2 Bibliotheekwet (Wsob)

De Bibliotheekwet (voluit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, Wsob) geeft invulling aan de brede maatschappelijke functie van de bibliotheek die zowel fysiek als digitaal is. Volgens de Wsob moeten openbare bibliotheken bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

Daartoe moeten zij in ieder geval de volgende functies vervullen:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- kennis laten maken met kunst en cultuur.

De Wsob wijzigt per 2026. Gemeenten krijgen in de gewijzigde wet een zorgplicht i.p.v. de oorspronkelijke bevorderingstaak. Daarmee wordt gegarandeerd dat elke gemeente een volwaardige bibliotheek heeft. Een volwaardige bibliotheek biedt bovengenoemde vijf maatschappelijke functies en moet ook op redelijke afstand van inwoners aanwezig zijn.

4.3 Landelijke ontwikkelingen

Er is een BTW-verhoging van 9% naar 21% aangekondigd op cultuur, boeken en sport. Als de Eerste en Tweede Kamer het wetsvoorstel aannemen, geldt vanaf 2026 het hogere BTW-tarief voor de verkoop én het uitlenen van boeken, kranten, tijdschriften, voor concerten, muziekfestivals, theatervoorstellingen en musicals, voor het aanbieden en bezoeken van commerciële sportactiviteiten en voor toegang van openbare musea.

4.4 Provinciaal beleid

De provincie Noord-Holland heeft in haar cultuurbeleid aandacht voor het gevarieerde cultuurlandschap van de provincie, voor gebouwd erfgoed en voor de culturele infrastructuur. De provincie stimuleert regionale samenwerking tussen culturele instellingen en gemeenten. De provincie heeft daarnaast een rol in het toegankelijk en bereikbaar houden van het provinciaal bibliotheeknetwerk. De provincie investeert ook in cultuureducatie in het basisonderwijs via Cultuureducatie met Kwaliteit.

Met de grote opgave in woningontwikkeling in de provincie hebben de Metropoolregio Amsterdam samen met de provincie een referentienorm voor culturele voorzieningen ontwikkeld. De handreiking is bedoeld om bij de noodzakelijke gebiedsontwikkeling niet alleen aandacht te hebben voor voorzieningen voor onderwijs, zorg, welzijn en sport. Voor de leefbaarheid en levendigheid van wijk of buurt is het van belang dat ook het culturele voorzieningenniveau op orde is.

De gemeente Uithoorn mag zich in dat opzicht rijk rekenen. De gemeente heeft een volwaardige en gloednieuwe bibliotheek met een huiskamerfunctie in het centrum. Er zijn veel amateurkunstverenigingen en vrijwilligersorganisaties die zich bezighouden met kunst, cultuur en erfgoed. Uithoorn heeft een filmhuis op een aansprekende locatie, in de 'kubus van Rietveld'. Elke twee jaar vindt de Kunstroute Zijdenveld plaats; een weekend met optredens en kinderactiviteiten waarin negentig kunstenaars in de tuinen van bewoners van Zijdenveld hun werk laten zien. De gemeente grenst ook aan een stad als Amstelveen waar veel grote professionele culturele organisaties gevestigd zijn, waarvan onze inwoners gebruik kunnen maken.

Toch blijft er binnen de gemeente nog wel wat te wensen over. Uit een enquête die door het Cultuurplatform is gehouden bij de start van de stichting bleek dat inwoners behoefte hebben aan een plek voor exposities, maar ook aan een podium voor de amateurkunstverenigingen om op te treden. Door het ontbreken van dergelijke plekken blijft veel cultureel aanbod in de gemeente wat onzichtbaar.

5 Deel 2 Actualisatie: het cultuurbeleid voor de periode 2025-2028

5.1 Pijler Behoud van erfgoed

De gemeente Uithoorn heeft rijksmonumenten, provinciale monumenten en gemeentelijke monumenten binnen de grenzen. De Stelling van Amsterdam is Unesco werelderfgoed. De Stelling is voor een deel binnen de gemeente gelegen. De forten van Uithoorn en De Kwakel en de Vuurlijn (de verdedigingslinie van de stelling) maken onderdeel uit van dit werelderfgoed. De Stelling van Amsterdam heeft een prominente plek in de omgevingsvisie. Dit is de belangrijkste cultuurhistorische drager voor de ruimtelijke structuur van de omgeving. De omgevingsvisie gaat uit van verbinding van toekomstige ontwikkelingen met het cultureel erfgoed van de gemeente, zodat het landschap leesbaar blijft (of beter leesbaar wordt).

Er in de gemeente ook relatief veel naoorlogse bebouwing te vinden die herwaardering behoeft. De gemeente heeft enkele markante voorbeelden van dit 'Post65' erfgoed binnen de grenzen: de rug-aan-rug woningen in De Legmeer, de voormalige IBM-toren (aangewezen als gemeentelijk monument) en het voormalige Cindu-gebouw (ontwikkelgebied). Landelijk komt er steeds meer aandacht voor erfgoed uit deze periode. Daarom is het van belang de ontwikkelingen te blijven volgen.

De Kwakelse Kermis is officieel aangewezen als immaterieel erfgoed. Dit oogstfeest wordt nog elk jaar groots gevierd. Het is voor de bewoners van De Kwakel een van de belangrijkste momenten van het jaar.

5.1.1. Doelstelling: instandhouding erfgoed

Monumentencommissie

De bescherming van het lokaal aangewezen erfgoed is vastgelegd in de Erfgoedverordening gemeente Uithoorn 2023. Onderdeel van de verordening is een door eenieder te raadplegen gemeentelijk erfgoedregister. Dit register is gemaakt en zal worden gepubliceerd. De monumenten binnen de gemeente zijn daarnaast op de website van Stichting Cultuurplatform Uithoorn en De Kwakel overzichtelijk in beeld gebracht. Ze zullen ook op digitale kaart aangegeven worden in de komende periode. Bij de bescherming van het lokale erfgoed heeft de gemeentelijke monumentencommissie (formeel adviescommissie omgevingskwaliteit¹) een belangrijke rol.

De commissie adviseert het college van burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd over de vierenvestig gemeentelijke, zeven provinciale, en zes rijksmonumenten binnen de gemeentelijke grenzen. De commissie bestaat uit tenminste drie onafhankelijke leden. Het onderzoeken van nieuw aan te wijzen monumenten, meedenken en adviseren over bouwaanvragen voor een monument en kijken wat de effecten zijn van plannen op de cultuurhistorische waarden van een gebouw of gebied onder de nieuwe omgevingswet behoren ook tot de werkzaamheden van de commissie.

¹ Met de invoering van de Omgevingswet komen de adviescommissies voor monumenten en welstand te vervallen en is er een nieuw adviesstelsel ingericht. In Uithoorn is ervoor gekozen om een Bouwmeester aan te wijzen die toeziet op welstand en omgevingskwaliteit en een monumentencommissie die adviseert over wijzigingen rijksmonumenten, gemeentelijke en provinciale monumenten. Aangezien de monumentencommissie adviseert over rijksmonumentenactiviteiten, is dit de commissie die opereert op grond van artikel 17.9 van de Omgevingswet en op basis van de verordening Adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Uithoorn 2023.

Naast de monumentencommissie heeft de gemeente Uithoorn een bouwmeester ingesteld die over de omgevingskwaliteit en welstand adviseert. Bij ontwikkelingen die zowel monumenten als de omgeving treffen, trekken commissie en bouwmeester samen op.

Regeling instandhouding gemeentelijke monumenten

Om eigenaren van gemeentelijke monumenten tegemoet te komen in de kosten van onderhoud en renovatie, hebben we in 2019 een subsidieregeling ingesteld. Met deze regeling ondersteunen we eigenaren van gemeentelijke monumenten, omdat de monumentale status soms extra kosten met zich meebrengt en omdat we er belang aan hechten dat de monumenten in goede staat blijven.

5.1.2. Doelstelling: Erfgoed zichtbaar maken

Historische Verenigingen

Respectvolle aandacht voor de historie van Uithoorn en De Kwakel is van belang. Binnen de gemeente is een klein museum in het Fort. De gemeente heeft twee historische verenigingen: Stichting Oud-Uithoorn/De Kwakel en Stichting De Kwakel Toen en Nu. De historische verenigingen hebben een enorm archief dat geen volwaardige plek heeft. Met dit archief zijn veel historische verhalen te vertellen. Ze zijn de moeite van het vertellen waard. Om uit de archieven te kunnen blijven putten, is het van belang de stukken te bewaren. De gemeente werkt waar nodig en mogelijk samen met de historische verenigingen en denkt mee over een passende oplossing voor het bewaren van de archiefstukken.

Open Monumentendag

De Open Monumentendag in de gemeente wordt georganiseerd door het Comité Open Monumentendag Uithoorn. Er wordt elk jaar een programmaboekje gemaakt en er is een officiële opening van het programma. Het programma wordt op de landelijke website van de Open Monumentendag gepubliceerd. De gemeente faciliteert de lokale organisatie van de Open Monumentendag.

Toeristisch beleid

Cultuur en erfgoed zijn van belang voor de aantrekking van de toeristen en recreanten. In de Visie Recreatie en Toerisme Gemeente Uithoorn uit 2022 is de ambitie opgenomen om toerisme in te zetten langs de verhaallijnen: langs de Linie en langs de Amstel. Dit past bij de huidige trends waarin toeristen op zoek zijn naar authenticiteit en beleving, maar ook naar rust en ontspanning. In de cultuurnota 2020-2023 zochten we al aansluiting met het toeristische beleid door erfgoed zichtbaar te willen maken in wandel- en fietsroutes. Dit blijft een aandachtspunt. In bredere zin is het zinvol om te onderzoeken op welke punten we nog meer aan kunnen sluiten bij het toeristisch beleid van de gemeente. De nieuwe tramlijn 25

(Uithoorlijn) heeft de bereikbaarheid van Uithoorn voor toeristen vanuit Amsterdam en Amstelveen in ieder geval sterk verbeterd.

5.1.3. Acties in het kader van de pijler behoud van erfgoed

- We blijven de ontwikkelingen rond Post 65 volgen. De monumentencommissie en CPUK kunnen daarbij ondersteunen.
- We hebben een Monumentencommissie. Deze commissie adviseert het college over omgang met erfgoed en monumenten. De commissie krijgt secretariële ondersteuning van de gemeente.
- We zetten meer informatie over de monumentencommissie op de gemeentelijke website, zodat de commissie makkelijker te vinden en te raadplegen is.
- Publiceren gemeentelijk erfgoedregister volgens artikel 2 van Erfgoedverordening.
- We continueren de regeling instandhouding gemeentelijke monumenten.
- We faciliteren het Comité Open Monumentendag die de jaarlijkse Open Monumentendag organiseert.
- We onderzoeken of het wenselijk is om meer historische informatieborden op cultuurhistorisch waardevolle plekken te plaatsen.
- We onderhouden contact met de Historische Verenigingen.
- We nemen monumenten op in (bestaande) wandel- en fietsroutes en vermelden deze op de Digitale Kunstkaart op CPUK.nl (te hernoemen naar Digitale kunst- en monumentenkaart).
- We verkennen hoe erfgoed een meer prominente plek kan krijgen in het toeristische beleid van de gemeente.

5.2. Pijler Kunst en cultuur als middel

De pijler Kunst en cultuur als middel zet de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur centraal. De verbinding van kunst en cultuur met zorg en het sociale domein is hierbij van belang en noodzakelijk. Het actief of passief beleven van kunst bevordert het algemene welbevinden en heeft dus een positief effect op onze gezondheid.² Het draagt bij aan individuele ontwikkeling, maar ook aan maatschappelijke participatie, aan een betekenisvol leven. Kunst en cultuur bieden een ander perspectief. Cultuurparticipatie en cultuurbeleving nodigen uit tot spelen, bewegen en ontmoeten. Juist dit zijn belangrijke factoren voor een gezonde leefomgeving.

5.2.1. Doelstelling: verbinding van cultuur en sociaal domein en zorg en versterken van de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur

Kunst op Recept

De gemeente Uithoorn werkt met Welzijn op Recept. De wijkcoaches van Participe gaan met een zorgvraag aan de slag en zoeken met de cliënt een passende activiteit of oplossing. Het lijkt een kleine stap om dit concept uit te breiden met het (op landelijk niveau reeds bestaande) Kunst op Recept. Dit is een aanpak waarbij kunst wordt ingezet om mensen met psychosociale klachten te helpen. De huisarts of welzijnscoach verwijst hen naar speciaal ontwikkelde culturele activiteiten (ook wel culturele interventies) die worden begeleid door culturele professionals. De komende periode onderzoeken we of we Kunst op Recept binnen de gemeente aan kunnen bieden en wat daarvan de consequenties zijn, heeft echter nog niet plaats gevonden. Ook buurgemeente

² In een onderzoek van de World Health Organization uit 2019 worden ruim 300 onderzoeken naar de positieve impact van kunst en cultuur op gezondheid en welzijn op een rij gezet.

[What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review \(who.int\)](https://www.who.int/publications/m/item/what-is-the-evidence-on-the-role-of-the-arts-in-improving-health-and-well-being-a-scoping-review)

Amstelveen heeft de ambitie Kunst op Recept te gaan inzetten. Het is zinvol om hierin samen op te trekken, op zijn minst om kennis te delen.

Dorpsdichter

De afgelopen jaren heeft de gemeente een dorpsdichter gehad. Gerardo Insua Teijeiro werd in 2020 de eerste dorpsdichter. Peter Borghaerts heeft in 2022 het stokje van hem overgenomen. In 2025 zal er een nieuwe dichter worden geïnstalleerd. Een dorpsdichter belicht nieuws en gebeurtenissen op een pakkende of ludieke wijze tijdens officiële of feestelijke gelegenheden. De gemeente kan de dorpsdichter voor ten minste vijf keer per jaar hiervoor inzetten. De dorpsdichter fungeert als ambassadeur voor Uithoorn en De Kwakel, maar heeft ook een verbindende rol door de thema's die hij of zij centraal kan stellen.

Amateurkunst

Er zijn veel amateurkunstverenigingen actief binnen de gemeente. Het zijn zeer zelfstandige verenigingen die zelfredzaam zijn. Zij kunnen een beroep doen op het Initiatievenfonds voor ondersteuning van projecten. Het fonds wordt financieel ondersteund door de gemeente. De gemeente onderhoudt hierdoor geen subsidierelatie met het amateurkunstenveld en heeft daardoor geen direct contact meer. Dat neemt niet weg dat we de amateurkunstverenigingen waarderen. Zij versterken de sociale cohesie in de dorpen Uithoorn en De Kwakel.

De Stichting Initiatievenfonds Uithoorn heeft als doel om de kwaliteit van de samenleving binnen de gemeente te verhogen door operationele en financiële steun te verlenen aan sociale projecten of aan projecten ter verbetering van de (fysieke) leefomgeving. Het bestuur van de stichting heeft vier onbezoldigde leden. In 2022 had 34% van de aanvragen betrekking op kunst en cultuur, naast 22% en 19% voor de categorieën van respectievelijk prettig samenleven en sport en recreatie. In 2023 kreeg de categorie prettig samenleving de meeste ondersteuning (36%) en kwamen initiatieven van kunst en cultuur op de tweede plaats (31%).

Maatschappelijke impact Erfgoed

Erfgoed heeft maatschappelijke impact; het kan een hulpbron en partner zijn in het sociaal domein. De waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving staat centraal bij het Verdrag van Faro. Het

verdrag stelt dat erfgoed een sociale functie kan hebben voor de samenleving, meer dan nu het geval is. Rond erfgoed vinden veel activiteiten plaats, bijvoorbeeld: het onderhoud en de instandhouding van een historisch fort, het restaureren van stoomtreinen. Rond de instandhouding van het erfgoed vindt veel vrijwilligerswerk plaats. Daarmee brengt erfgoed mensen bij elkaar om zingevend vrijwilligerswerk te doen. Het leidt tot

duurzame contacten. Er worden vaardigheden geleerd. Kortom, ook erfgoed heeft een sociale functie.

Bibliotheek

De maatschappelijke functie van een bibliotheek is onmiskenbaar. De bibliotheek speelt een belangrijke rol op het gebied van leesbevordering, het bestrijden van laaggeletterdheid en mediawijsheid. Het biedt in dat kader verschillende activiteiten en programma's aan, gericht op verschillende doelgroepen. Kennis maken met kunst en cultuur en literatuur en leesplezier vormen daarnaast centrale thema's.

De Bibliotheek Amstelland locatie Uithoorn biedt een steunpunt Digitale Overheid (IDO) en helpt burgers digitaal vaardig te worden (Tik en Klik). Verder biedt het ruimte aan o.a. het Taalhuis en organisaties die workshops aanbieden voor kunst en cultuur zoals het Schrijfcafé.

Ruimte

Er zijn meerdere plekken binnen de gemeente die door culturele partijen en verenigingen gebruikt kunnen worden. Op de website boekjeruimte.nl staan ruimtes die, ook voor culturele instellingen, te huur zijn. Amateurkunstverenigingen vinden de mogelijkheden van het Dorpshuis De Kwakel en het Alkwin College. De bibliotheek biedt ruimte voor exposities en stelt ruimte ter beschikking, onder andere voor workshops. De gemeente biedt zelf ook ruimte voor exposities in de hal van het gemeentehuis. Binnen de gemeente zijn ten slotte meerder multifunctionele ruimten te huur. Met name het nieuwe MFA De Scheg biedt grotere ruimten aan tot 50 personen. Dit zijn leslokalen die nu ook gebruikt worden voor verschillende culturele doelen, zoals dans- en theaterles. Er zijn buurtkamers en sociale locaties in Uithoorn: het Fort bij De Kwakel, de Kuijper. In wijkcentrum Bilderdijkhof van Participe Amstelland vinden veel activiteiten plaats in samenwerking met inwoners en aanbieders van o.a. cultureel aanbod. Buurthuis Ponderosa in Thamerdal biedt ruimte voor verenigingen, workshops en trainingen. De Thamerkerk tenslotte is een meer commerciële optie voor grotere bijeenkomsten en optredens.

5.2.2. Doelstelling: versterken verbinding met mensen en organisaties in de cultuursector door inzet van een cultuurplatform

Stichting Cultuurplatform Uithoorn de Kwakel (CPUK)

De Stichting Cultuurplatform Uithoorn en De Kwakel (CPUK) is eind 2023 opgericht en van start gegaan. Naast het stichtingsbestuur bestaat het platform uit vrijwillige 'leden' die veelal aangesloten zijn bij een van de binnen de gemeente actieve culturele organisaties of verenigingen. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij de pijlers van de cultuurnota. De (voormalige) klankbordgroep is opgegaan in de stichting.

Het platform heeft als doel om de zichtbaarheid van kunst en cultuur binnen de gemeente te vergroten. Dit gebeurt via de website van het CPUK. Deze biedt een overzicht van culturele organisatie, van culturele activiteiten, en van de binnen de gemeente aanwezige monumenten en kunstwerken. Belangrijk podium voor de culturele activiteiten in de gemeente is de jaarlijkse Cultuurmarkt.

Het CPUK adviseert de gemeente daarnaast gevraagd en ongevraagd over kunst en cultuur. Bij de ontwikkeling van kunst in de openbare ruimte heeft het CPUK een prominente rol; uit de leden van de stichting is een kunstcommissie samengesteld.

Het platform versterkt het culturele netwerk doordat het partijen bij elkaar brengt. Het ondersteunt partijen ook bij de uitvoering van activiteiten door inhoudelijk mee te denken, maar ook doordat partijen die geen rechtspersoon zijn via de derdenrekening van de stichting fondsen kunnen werven. Ten slotte staat de stichting voor kleine bedragen garant voor bepaalde culturele activiteiten zoals het Boekengala. Daarnaast wil het CPUK een jongerenraad oprichten zodat we meer aansluiting kunnen vinden bij de behoeften naar kunst en creatieve uitingen onder jongeren. Bij de start van de stichting heeft het CPUK input van inwoners opgehaald met de actie 'Jouw idee, onze actie'. Het resultaat van deze actie is dat er verschillende elektrakasten in de gemeente gedecoreerd zullen worden. Met dergelijke acties halen we informatie op over de wensen en behoeften van onze inwoners. De komende periode is het van belang een sterke relatie op te bouwen met het CPUK en heldere subsidieafspraken te maken.

5.2.3. Acties in het kader van de Pijler Kunst en cultuur als middel

- We onderzoeken of Kunst op Recept in Uithoorn ingezet kan worden en wat daarvan de consequenties zijn. We zoeken hierbij samenwerking met Amstelveen.
- We installeren elke twee jaar een dorpsdichter op aangeven van het Boek- en Schrijfplatform Uithoorn.
- We gaan door met het programmeren van de expositieruimte in het gemeentehuis.
- We onderzoeken in hoeverre we – al dan niet via het CPUK – een rol kunnen spelen in het optimaliseren van het ruimtegebruik binnen de mogelijkheden die Uithoorn en De Kwakel bieden voor culturele activiteiten.
- We continueren de subsidierelatie met het CPUK en maken gerichte subsidieafspraken.
- We ondersteunen het CPUK bij het vormen van een jongerenraad om de afstand tot de jeugd op cultuureducatie te kunnen verkleinen.
- We halen ook breder bij inwoners wensen en behoeften rond kunst en cultuur op, bijvoorbeeld met het initiatief 'Jouw idee, onze actie' van het CPUK.

5.3. Pijler Cultuureducatie versterken

Dat kinderen op jonge leeftijd in aanraking komen met kunst en cultuur en dat ze de mogelijkheid hebben hun eigen culturele competenties te ontdekken en ontplooien, vindt de gemeente Uithoorn belangrijk. Kinderen leren van zelf actief iets creëren, maar ook door te kijken of luisteren naar cultuuruitingen of door erover te lezen. Het stimuleren van cultuureducatie is dus van belang voor de culturele ontwikkeling van kinderen. Maar er is ook een algemener positief effect: kunst en cultuur stimuleren sociale vaardigheden en cognitieve vermogens.

5.3.1. Wat doet de gemeente ter stimulering van cultuureducatie?

Cultuureducatie Amstelland is het expertisecentrum voor cultuureducatie in de regio Amstelland en een belangrijke partner van de gemeente. Het is een samenwerkingsverband van culturele organisaties, erfgoedlocaties en scholen voor het primair en voortgezet onderwijs. Cultuureducatie Amstelland is onderdeel van de Stichting Platform C.

Stichting Platform C ontvangt in het kader van cultuureducatie diverse subsidies van de gemeente:

- Cultuureducatie voor het voortgezet en primair onderwijs
- Deelname aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit
- Inzet cultuurcoach
- Culturbus (vanuit npo-gelden voor het schooljaar 2023/2024)
- Gastlessen van vakdocenten (uit npo-gelden)

Onderstaand lichten we deze onderdelen toe.

Naast de werkzaamheden van Cultuureducatie Amstelland subsidieert de gemeente Stichting Crea voor haar creatieve aanbod dat aan alle doelgroepen aangeboden wordt. Bibliotheek Amstelland heeft ook een waardevolle educatieve taak; de Bibliotheek op School is een aanpak voor het verbeteren van de motivatie, woordenschat en mediakennis van scholieren. Jeugdtheater School Uithoorn biedt kinderen en jongeren lessen aan voor musical en theater. Het jeugdtheater werkt

ook samen met het onderwijs. De gemeente heeft geen directe subsidierelatie met de jeugdtheaterschool. Ook Videt (onderdeel van Uithoorn voor Elkaar) heeft cultuur als pijler en richt zich met de culturele activiteiten op kinderen.

Subsidies cultuureducatie VO en PO

Met de subsidie cultuureducatie voor het primair onderwijs wordt het cultuuraanbod van partners in de regio naar de middelbare scholen gebracht. Voor het lager onderwijs gebeurt dat in de vorm van multidisciplinaire lespakketten. De adviseurs

van Cultuureducatie Amstelland helpen scholen met vragen en daarnaast is kennisdeling een belangrijke taak. Er is ten slotte ook een uitleenpunt opgezet waar scholen gratis gebruik kunnen maken van allerlei materialen (naaimachines, muziekinstrumenten, iPad e.d.) ter ondersteuning van lessen culturele vorming.

Voor het voortgezet onderwijs biedt Cultuureducatie Amstelland lesmodules van de regionale culturele organisaties die een opbouw vertonen: van kennismaking met elkaar d.m.v. kunst en cultuur tot verdiepingmodules voor het vak CKV en leerlingen met de eindexamenvakken muziek en beeldende vorming. De lesmodules worden in overleg met de scholen geselecteerd en georganiseerd. De gemeentelijke subsidie wordt benut voor de coördinatie-uren van de adviseurs. Scholen betalen zelf voor het aanbod waar zij gebruik van maken. Alle scholen in Uithoorn worden bereikt met deze subsidie.

Cultuureducatie met kwaliteit (CmK)

De gemeente neemt al jaren deel aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Sinds CmK3 (2021-2024) is de gemeente Amstelveen penvoerder voor deze regeling, waaraan naast de gemeente Uithoorn ook de gemeenten Ouder-Amstel en Aalsmeer deelnemen. CmK is erop gericht kunst en cultuur vast onderdeel van het onderwijs te maken. Inmiddels zijn er leerlijnen muziek,

beeldend en erfgoed ontwikkeld. In CmK3 is een convenant Cultuureducatie afgesloten tussen onderwijs, culturele organisaties en gemeenten in Amstelland.

Daarmee committeert de gemeente zich aan de doelstellingen:

- duurzame kwaliteitsverbetering van cultuureducatie door samenwerking tussen het onderwijs en de culturele sector;
- vergroten van professionalisering van leraren, vakdocenten, culturele sector en penvoerder t.a.v. cultuureducatie;
- ontwikkelen van integrale cultuureducatie in verbinding met andere vakken;
- verbinden van binnen- en buitenschools om daarmee de culturele omgeving dichter bij de leerling te brengen.

Binnen CmK leveren de adviseurs van Cultuureducatie Amstelland steeds meer maatwerk aan scholen. Welke plek heeft cultuur in de visie van de school? Welke expertise is er aanwezig en wat heeft de school nodig om de visie te realiseren? Een belangrijk onderdeel van de regeling is daarnaast deskundigheidsbevordering van alle betrokken partijen. De plannen voor CmK4 (2025-2028) zijn opgesteld in samenspraak met scholen, culturele organisatie en de gemeenten. We gaan verder met dezelfde ondersteuning van € 0,51 per inwoner.

Cultuurcoach

Een van de acties in de Cultuurnota 2020-2023 was om de inzet van een cultuurcoach te onderzoeken. Eind 2023 is de cultuurcoach van start gegaan via Stichting Platform C. De cultuurcoach heeft de opdracht om deelname aan cultuur van met name jongeren te stimuleren. De cultuurcoach heeft daarom eerst een netwerk opgezet tussen partners uit het onderwijs, en mogelijke samenwerkingspartners zoals welzijnsorganisaties, culturele verenigingen en individuele kunstenaars. Daarnaast heeft hij onderzocht wat voor (naschoolse) activiteiten in de omgeving van de school passen bij de behoefte van de jongeren. Er bleek vooral behoefte aan activiteiten in urban culture. Er is gestart met naschoolse workshops fashion en DJ. De komende periode wordt het naschoolse aanbod in samenwerking met de wijkcentra uitgebreid. Omdat de inzet van de cultuurcoach deels uit tijdelijke middelen betaald wordt, onderzoeken we de komende periode hoe we het werk van de cultuurcoach kunnen borgen en continueren.

Culturbus

Scholen konden in het schooljaar 2023-2024 gebruik maken van de Culturbus. Ook scholen binnen de gemeente Uithoorn hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Met de Culturbus kunnen scholen alle culturele instellingen in de omgeving bezoeken. De reikwijdte voor de busritten is 50 km. De bus werd bekostigd uit de npo-middelen. Cultuureducatie Amstelland onderzoekt of er een mogelijkheid de inzet van de Culturbus voort te zetten. Scholen binnen de gemeente Aalsmeer hebben bijvoorbeeld de bekostiging van de Culturbus zelf op zich genomen.

Gastlessen vakdocenten

Om het culturele leven en het onderwijs in de periode na corona weer op gang te krijgen, is er de mogelijkheid om een vakdocent in elke klas een extra gastles te laten verzorgen. Bij de uitvoering is de poule van vakdocenten uitgebreid. In deze extra lessen wordt gewerkt aan een kunstzinnige en creatieve activiteit waarbij wordt ingezet op de ontwikkeling van executieve vaardigheden. Na inzet van alle beschikbare gastlessen is de uitgebreide docentepoule breed in te zetten op de scholen. De tijdelijke impuls (vanuit de npo-middelen) heeft daarmee een structurele doorwerking.

5.3.2. Acties in het kader van de pijler cultuureducatie versterken

- We continueren de structurele subsidies in het kader van cultuureducatie voor het voortgezet onderwijs en het primair onderwijs.
- We blijven meedoen aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.
- We zetten de inzet van de cultuurcoach voort, in elk geval tot en met 2025.
- We onderzoeken in hoeverre we de activiteiten van de cultuurcoach kunnen borgen en/of kunnen continueren na 2025.

5.4. Pijler Vergroten leefbaarheid door inzet van kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte is een pijler in het gemeentelijke cultuurbeleid. Maar de realisatie ervan raakt ook de portefeuilles gebiedsontwikkeling, maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Dit is in de cultuurnota niet expliciet gemaakt. Andersom is kunst in de openbare ruimte geen expliciet doel bij gebiedsontwikkeling of openbare ruimte. Dat neemt niet weg dat het vastgestelde beleid aanknopingspunten biedt voor de realisatie van kunst in de openbare ruimte. De afgelopen periode hebben we verschillende kunstwerken opgeleverd, waarvan meerdere onderdeel waren van herinrichtingsprojecten. Door de ervaring die we op hebben gedaan met deze projecten, is er is behoefte ontstaan om de werkwijze rond kunst in de openbare ruimte beter vast te leggen.

5.4.1. Cultuur- en ruimtelijk beleid

Cultuurnota

Het gebruik van kunst biedt kansen om de openbare ruimte op bijzondere plekken aan te kleden en de route door het dorpscentrum te benadrukken. Kunst in de openbare ruimte kan mensen in de buurt in contact brengen met elkaar, zoals een buurtkunstwerk dat tot stand komt door samenwerking tussen kunstenaars en buurtbewoners. Kunst heeft zo een verbindende rol en kan ook de identiteit van de buurt versterken. Om die reden handhaven we het streven om eens per twee jaar een nieuw kunstwerk te realiseren.

Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2020-2030

Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vormt het kader voor de instandhouding en ontwikkeling van de openbare ruimte. Doelstelling van de gemeente Uithoorn is het realiseren van een waardevolle en gezonde leefomgeving.

Kunst in de openbare ruimte is geen expliciet thema in het IBOR, maar er zijn wel aanknopingspunten bij verschillende speerpunten, met name punten die genoemd worden bij sociale cohesie en gezondheid.

Zo is een relevant speerpunt bij gezondheid:

- De openbare ruimte functioneert als een ontmoetingsplaats.

Speerpunten bij sociale cohesie zijn onder andere:

- Er is ruimte voor sociale projecten of activiteiten, waarbij bewoners gezamenlijk iets willen organiseren, in de openbare ruimte.
- Initiatieven van inwoners in de openbare ruimte die bijdragen aan de maatschappelijke effecten als sociale cohesie, participatie, versterking eigen netwerk en leefbaarheid worden indien haalbaar gestimuleerd en gefaciliteerd.

Omgevingsvisie Uithoorn 2040

Ook de omgevingsvisie biedt indirect aanknopingspunten voor inzet op kunst in de openbare ruimte. De omgevingsvisie gaat uit van de gemeentelijke ambitie ondernemend en verbindend te zijn en water en groen te versterken. Cultuurhistorie is hierbij een belangrijke basis.

De omgevingsvisie heeft vijf pijlers: Sociaal en cultuur verbinden, Veerkrachtig ondernemen, Toekomstbestendig wonen en verplaatsen, Groen, blauw en duurzaam omarmen en Gezond en veilig leven. De vijf pijlers samen vormen het ontwikkelbeeld van de gemeente.

De visie biedt aanknopingspunten voor erfgoed en cultuur:

- Cultuurhistorische structuren zijn dragers van de ruimtelijke kwaliteit. (Het versterken van de identiteit en aanwezigheid van deze structuren kan met kunst.)
- Ruimte voor ontmoeting voor alle leeftijden, zowel binnen als buiten: ontmoeting wordt gestimuleerd in een omgeving die daartoe uitnodigt. (Kunst kan daaraan een bijdrage leveren.)
- Versterken stelling van Amsterdam in samenhang met omgeving. (Informatievoorziening, verbeteren van de zichtbaarheid en kunst kunnen hier samen gaan.)

5.4.2. Realisatie kunst in de openbare ruimte: huidige werkwijze

De huidige werkwijze is tweeledig: een initiatief wordt opgestart vanuit cultuur of een kunsttraject wordt opgestart als onderdeel van een ruimtelijke ontwikkeling.

Stappen kunsttraject

Een kunsttraject start vanuit cultuur, op initiatief van de kunstcommissie (onderdeel van Stichting Cultuurplatform Uithoorn en De Kwakel). Deze commissie bestaat uit drie bevoegde inwoners van de gemeente die grote affiniteit hebben met beeldende kunst. De commissie initieert een traject door een locatie voor een nieuw kunstwerk te opperen. Of loopt tegen een interessant bestaand werk aan. Of via de kunstcommissie komen ideeën en wensen van inwoners binnen.

Dit alles wordt dan in samenspraak met de afdeling Samenleving geconcretiseerd in grofweg de volgende stappen:

- de locatie wordt bepaald; daarbij vindt een check plaats op aanwezige kabels en leidingen;
- de kunstopdracht wordt bepaald, meestal in samenspraak met inwoners uit de omgeving;
- de kunstcommissie levert een groslijst aan van kunstenaars, daaruit worden drie kunstenaars geselecteerd die een schetsontwerp maken;
- gemeente verzorgt de opdrachten aan de kunstenaars, bepaalt de maximale hoogte van het budget en geeft de randvoorwaarden mee;
- de schetsontwerpen worden gepresenteerd aan inwoners die een doorslaggevende stem hebben in de keuze voor het uiteindelijk uit te voeren ontwerp;
- het kunstwerk wordt geplaatst en feestelijk onthuld;
- het kunstwerk komt in de collectie buitenkunst en wordt daarna onderhouden door de Kunstwacht.

Werkwijze bij ruimtelijke ontwikkelingen

Naast deze werkwijze is er ook bij enkele ruimtelijke ontwikkelingen geld vrij gemaakt voor kunst: Dorpscentrum (rotonde), ontwikkeling MFA de Scheg, Thamer Vakcollege, Kootpark. De werkwijze is in deze gevallen zoals hierboven geschetst, maar het proces is in dit geval onderdeel van het ruimtelijke traject en er is dus een ruimtelijk projectleider betrokken. Het kan echter ook zo zijn dat een ruimtelijk projectleider er zelf voor zorgt dat er een kunstwerk komt, zoals bij het Dorpscentrum gebeurd is.

Om te bepalen in hoeverre we door blijven gaan met kunst als onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling is het van belang de huidige trajecten te evalueren. Daarbij moet beter inzichtelijk gemaakt worden wat de financiële consequenties zijn. Indien we op basis van de evaluatie concluderen dat kunst in ruimtelijke plannen een plek heeft, zal er ook aandacht moeten zijn voor beleidsinbedding. In dat kader kan bij de volgende actualisatie van het IBOR bekeken worden of kunst en cultuur als nieuwe pijler toegevoegd kan worden. Daarbij worden dan de financiële en personele consequenties betrokken.

5.4.3. Verbeteringen werkwijze

Verbetering van de huidige werkwijze kan door de verschillende stappen in het proces van de komst van het kunstwerk beter uit te werken en vooraf vast te leggen.

Verbetering zit er vooral in dat bij de werkwijze ieders rol duidelijk is:

- De gemeente is opdrachtgever aan de kunstenaars en (in de meeste gevallen) eigenaar van de locatie waar het kunstwerk geplaatst wordt.
- De gemeente levert een projectleider.
- De kunstcommissie adviseert, maar bepaalt niet.
- Wanneer een kunsttraject onderdeel is van een ruimtelijke ontwikkeling moeten er heldere afspraken gemaakt worden tussen de ruimtelijk projectleider en de projectleider kunst.
- Van belang is ook dat er bij kunsttrajecten voldoende technische kennis aanwezig is.

Meerjarenplan Kunst in de Openbare Ruimte

De collectie buitenkunst van de gemeente is altijd gestaag aangevuld. Maar dit gebeurt nogal willekeurig en ad hoc. Om de collectie up to date te houden met een meer gestructureerde werkwijze, maken we voor de komende periode een meerjarenplan. Dit is een gestructureerd plan om een bepaald aantal kunstwerken over een vaste periode te kunnen realiseren. Werken met een meerjarenplan geeft duidelijkheid over op welke plek er wanneer een kunstwerk bij komt. Het plan wordt gerealiseerd in samenwerking met verschillende afdelingen. Ten slotte kunnen we onderzoeken of externe financiering voor het plan mogelijk is.

In het meerjarenplan kiezen we ervoor om zowel bestaand werk aan te schaffen als nieuw werk te laten maken. Ook de drijvende plek in het Zijdelmeer die als wisselplek dient voor kunstwerken van jonge of startende kunstenaars kan in het plan een plek krijgen.

Pilot tijdelijke kunstroute

De gemeente Uithoorn is twee atelierroutes rijk. In samenwerking met de kunstcommissie en deze partijen is het denkbaar om de komst van een nieuw kunstwerk in te bedden in een nieuw evenement: een tijdelijke kunstroute met tijdelijke kunstwerken. Een van die tijdelijke kunstwerken kan, na het einde van het evenement, permanent gemaakt worden. Dit idee dient verder uitgewerkt te worden. Voordeel is dat er meer kunstenaars mee betrokken kunnen worden, met speciale aandacht voor jonge kunstenaars. Het biedt ook kansen voor samenwerking met andere partijen binnen de gemeente.

5.4.4. Acties in het kader van de pijler kunst in de openbare ruimte

- Samen met de kunstcommissie stellen we een meerjarenplan voor kunst in de openbare ruimte op met als uitgangspunt de doelstelling om eens per twee jaar een nieuw kunstwerk te realiseren.
- Participatie bij kunst in de openbare ruimte blijft een belangrijk speerpunt. We betrekken inwoners via het participatieplatform Uithoordendknee.nl bij de keuzes die we maken voor kunstwerken en de locatie ervan, ook als het initiatief van de burger zelf komt.
- We verbeteren waar nodig onze werkwijze voor kunst in de openbare ruimte.
- We evalueren de kunsttrajecten die onderdeel zijn van een ruimtelijke ontwikkeling, brengen de financiële consequenties beter in kaart en bepalen in hoeverre beleidsinbedding noodzakelijk is.
- We programmeren op advies van de kunstcommissie de tijdelijke drijvende wisselplek in het Zijdelmeer voor kunstwerken van jonge kunstenaars.
- We onderzoeken of een tijdelijke kunstroute samen met de kunstcommissie en de organisatoren van de atelierroutes te organiseren is.

5.5. Financiën cultuurnota – begroting

Pijler behoud van erfgoed	
Subsidieregeling instandhouding gemeentelijke monumenten	€ 24.282
Presentiegelden monumentencommissie	€ 5.000
Open Monumentendag	
Pijler kunst en cultuur als middel	
Kunst op recept	p.m.
Dorpsdichter	€ 2.000
CPUK	€ 8.000
Pijler versterken cultuureducatie	
Subsidie cultuureducatie VO	€ 9.051
Subsidie cultuureducatie PO	€ 15.494
CmK ₄ (instandhouding loket)	€ 5.000
Matching CMK ₄ bestaat daarnaast uit een percentage van de subsidies VO en PO	
Stichting CREA	€ 15.750
Cultuurcoach	€ 15.000
Pijler kunst in de openbare ruimte	
Kunst openbare ruimte, meerjarenplan	€ 20.000
Onderhoud kunst openbare ruimte	€ 13.000
TOTAAL	€ 132.577

Binnen de huidige programmabegroting is dekking voor de genoemde bedragen in de begroting. De meeste bedragen in deze begroting worden jaarlijks geïndexeerd.

De gemeente heeft een structurele subsidierelatie met Bibliotheek Amstelland. De subsidie voor de bibliotheek is onderdeel van de portefeuille onderwijs en maakt daarom geen onderdeel uit van deze begroting.